Verkiezingsprogramma

Provinciale Staten van Groningen

Provinciale Statenverkiezingen 17 maart 2027

Inleiding

Groningen staat voor grote uitdagingen. We hebben meer woningen nodig, ondernemers zoeken personeel en ruimte om te groeien, en onze wegen en spoorverbindingen moeten beter. Ook de gevolgen van de gaswinning zijn nog altijd voelbaar. Tegelijk vragen veiligheid, energie, landbouw en natuur om duidelijke keuzes. Dat zorgt voor onzekerheid bij inwoners en ondernemers.

Maar Groningen is ook een provincie met veel kracht en mogelijkheden. Met ondernemende mensen, sterke bedrijven, een belangrijke landbouwsector en kennisinstellingen die voorop willen lopen. Van de stad tot het Ommeland, van de Eemshaven tot Westerwolde. We hebben veel in huis om onze provincie sterker te maken.

De VVD gelooft in de kracht van Groningers. In mensen die werken, ondernemen, zorgen voor anderen en zelf iets willen opbouwen. Zij verdienen een overheid die vertrouwen geeft en ruimte biedt. Een overheid die niet voor ieder probleem een nieuwe regel bedenkt, maar kijkt hoe iets wél kan.

Wij kiezen voor een provincie die vooruit wil. Waar ondernemers kunnen investeren en nieuwe banen ontstaan. Waar boeren toekomst hebben en jongeren een woning kunnen vinden. Waar inwoners zich veilig voelen en iedereen goed van A naar B kan reizen. Waar we onze natuur en ons landschap beschermen, zonder Groningen onnodig op slot te zetten.

Daarbij vergeten we het gasdossier niet. Groningers moeten kunnen rekenen op snel en menselijk schadeherstel en een goede voortgang van de versterking van gebouwen. Afspraken moeten worden nagekomen. Ook moeten de kansen van nieuwe investeringen en economische ontwikkelingen terechtkomen bij de mensen en bedrijven in onze provincie.

De provincie speelt een belangrijke rol bij deze uitdagingen. Maar zij hoeft niet alles zelf te doen. De VVD wil een provincie die zich richt op haar belangrijkste taken, samenwerkt met gemeenten, het Rijk, ondernemers en maatschappelijke organisaties en inwoners betrekt bij besluiten. We zoeken naar oplossingen die recht doen aan persoonlijke vrijheid én aan het algemeen belang.

Dat vraagt om keuzes. We kunnen niet alles tegelijk doen en niet iedere wens betalen. Daarom gaan we zorgvuldig om met belastinggeld, schrappen we onnodige regels en kijken we vooral naar resultaten. Niet meer plannen maken dan nodig, maar zorgen dat er echt iets gebeurt.

De VVD is er voor alle Groningers. Iedereen moet zich veilig en vrij kunnen voelen en de kans krijgen om mee te doen. Of je nu in de stad woont of in een klein dorp, jong bent of oud, ondernemer bent of werknemer. We behandelen mensen gelijk en geven ruimte aan verschillen.

Met dit verkiezingsprogramma laten we zien welke keuzes de VVD voor Groningen wil maken. Keuzes voor vrijheid, verantwoordelijkheid en vooruitgang. Voor een provincie die samen met haar inwoners en ondernemers aan de slag gaat.

Inhoudsopgave

Inleiding 2
Inhoudsopgave 3
Programmacommissie 3
Economie 5
Landbouw 7
Veiligheid 10
Bereikbaarheid 12
Energie 14
Wonen 17
Ruimte 19
Natuur 21
Water 23
Digitalisering 25
Vrijetijdseconomie 28
Cultuur en erfgoed 30
Financiën en bestuur 32

Programmacommissie

Willemijn Brilstra

Dylan Gerding

Eise Tonnis de Vries

Geeske de Vries

Jasper van der Aa

Jorrit Hofstra

Nico Bakker

Ruimte om te ondernemen

Een sterke economie begint bij mensen die de ruimte krijgen om te ondernemen.

Economie

Ruimte voor ondernemers

Een sterke economie is de basis voor onze welvaart. Ondernemers zorgen voor banen, investeren in hun bedrijf en ontwikkelen nieuwe producten en diensten. De VVD wil dat Groningen een provincie is waar ondernemers de ruimte krijgen om te starten, te groeien en te investeren.

De provincie moet niet bepalen hoe ondernemers hun bedrijf runnen. Zij moet zorgen voor voldoende ruimte, goede bereikbaarheid, een betrouwbaar energienet, samenwerking met onderwijs en duidelijke regels. Zo kunnen ondernemers doen waar ze goed in zijn: ondernemen.

- **Ruimte om te ondernemen.** Bedrijven hebben ruimte nodig om te starten en te groeien. Daarom moeten bedrijventerreinen, gebieden waar bedrijven samenwerken en plekken voor vernieuwing een volwaardige plaats krijgen in de plannen van de provincie. Als de economie daarom vraagt, moet uitbreiding of nieuwe ruimte mogelijk zijn.
- **Het MKB staat voorop.** Het midden- en kleinbedrijf is belangrijk voor de Groningse economie. Provinciale regelingen moeten eenvoudig en begrijpelijk zijn. Via de Noordelijke Ontwikkelingsmaatschappij (NOM) zorgen we dat ondernemers snel weten welke financiering en ondersteuning mogelijk zijn. Zonder onnodige regels en papierwerk.
- **Ruimte voor starters en groeiers en nieuwe kampioenen.** We investeren gericht in veelbelovende startende en groeiende bedrijven. We richten ons in het bijzonder op sectoren die passen bij een sterke innovatieve en toekomstbestendige economie zoals gezondheidstechnologie, groene chemie en circulaire industrie, de maakindustrie en de scheepsbouw.
- **Bedrijven vanaf het begin aan tafel.** Bij economische plannen en grote investeringen betrekken we ondernemers vanaf het begin. Zo sluiten plannen beter aan op wat bedrijven nodig hebben en stimuleren we investeringen door bedrijven zelf.
- **Kennis moet leiden tot bedrijvigheid.** Groningen heeft veel kennis in huis. We versterken de samenwerking tussen bedrijven, onderwijs en overheid. Dat doen we bijvoorbeeld op campussen, in gebieden waar vernieuwende bedrijven samenwerken en via gezamenlijke programma's. Zo zorgen we dat kennis vaker leidt tot nieuwe producten, bedrijven en banen in Groningen.
- **Talent voor Groningen behouden.** We stimuleren dat onderwijs en werkgevers goed samenwerken, vooral in sectoren waar veel personeel nodig is. Economische programma's moeten eraan bijdragen dat afgestudeerden, van MBO tot WO, in Groningen aantrekkelijke banen vinden of een eigen bedrijf kunnen beginnen. In een snel veranderende wereld is het daarnaast nodig om in te zetten op een leven lang leren en zij instromers een kans te geven op omscholing of een leer-werktraject.

- **Een sterke en concurrerende industrie.** Onze industrie heeft betrouwbare en betaalbare energie, voldoende ruimte en goede infrastructuur nodig. Bedrijven moeten kunnen investeren en duurzamer kunnen werken, zonder dat onnodige procedures hun ontwikkeling tegenhouden.
- **Verantwoorde zoutwinning in Groningen.** Bedrijven als Nobian en Nedmag zijn belangrijk voor de industrie en economie in Groningen. De VVD wil dat zoutwinning mogelijk blijft, zolang dit veilig en verantwoord kan. Daarbij moeten bodemdaling en gevolgen voor de omgeving zoveel mogelijk worden beperkt. De veiligheid van inwoners staat altijd voorop.
- **Nieuwe industrie biedt kansen.** Bedrijven die grondstoffen opnieuw gebruiken of producten maken van natuurlijke materialen, kunnen nieuwe investeringen en banen naar Groningen brengen. Daarbij kijken we vooral naar de economische waarde en de aansluiting bij bestaande bedrijven en industriegebieden.
- **Ruimte voor economische ontwikkeling in Groningen.** In de provincie moeten bedrijven de ruimte krijgen om te groeien en te vernieuwen op geschikte locaties. Dat geldt voor bedrijventerreinen, industriegebieden, havens en andere belangrijke economische locaties. Denk aan de Eemshaven, Delfzijl, de Oostpolder en de Economische Groeizone A7 bij Leek en het te ontwikkelen gebied bij A7/N33, maar ook aan andere gebieden met economische kansen. We zorgen voor voldoende ruimte en goede infrastructuur om deze ontwikkelingen mogelijk te maken.
- **Groninger zeehaven.** De havens van Groningen Seaports vormen een belangrijk knooppunt voor bedrijvigheid, vervoer en energie. We zetten in op een betere bereikbaarheid van de havens via water, weg en spoor. We stimuleren de aanleg van een nieuwe kade die afvaarten mogelijk maakt. De havens bieden kansen om het innovatie-ecosysteem te versterken, bijvoorbeeld via het Chemport Innovation Center.
- **Lauwersoog als maritieme en toeristische poort.** Lauwersoog heeft een bijzondere positie als toegangspoort tot de Waddenzee. We geven ruimte aan visserij, recreatie, toerisme en vernieuwing in de maritieme sector. Ook ondersteunen we de duurzame ontwikkeling van de haven en het versterken van kennis over de Waddenzee.
- **Nij Begun als economische springplank.** Nij Begun moet niet alleen herstellen wat in het verleden is misgegaan. Het programma moet Groningen ook blijvend economisch sterker maken. Daarom zetten we in op ondernemerschap, vernieuwing, werkgelegenheid, bereikbaarheid en goede voorzieningen voor bedrijven.
- **Groningen aantrekkelijk voor nieuwe bedrijven.** De provincie, gemeenten, de Noordelijke Ontwikkelingsmaatschappij (NOM) en het bedrijfsleven werken samen om nieuwe investeringen naar Groningen te halen. We richten ons op investeringen die zorgen voor banen, vernieuwing en sterkere samenwerking tussen bedrijven.
- **Noord-Nederland sterker samen.** Waar we dezelfde belangen hebben, trekken Groningen, Drenthe en Fryslân samen op richting Den Haag, Brussel en Duitsland. Bijvoorbeeld als het gaat om infrastructuur, energie, werkgelegenheid en het aantrekken van nieuwe bedrijven.
- **Europa inzetten voor de Groningse economie.** Europese programma's zijn een middel en geen doel op zich. We zetten ons in voor Europese investeringen die aantoonbaar bijdragen aan betere infrastructuur, economische groei en banen in Groningen.

Landbouw

Vertrouwen in onze boeren

Groningen kent van oudsher een sterke agrarische sector. Onze boeren produceren gezond voedsel en hoogwaardige producten die tot ver buiten onze grenzen worden gewaardeerd. Met vruchtbare landbouwgrond, efficiënte productie, pootgoedteelt, vakkennis en een sterke verwerkende industrie is Groningen een belangrijke landbouwprovincie. De landbouw zorgt voor banen, bedrijvigheid en een leefbaar platteland. Bovendien is de sector een belangrijke drager van het Groninger landschap.

Onze boeren behoren tot de meest innovatieve en efficiënte ter wereld. De VVD vertrouwt op hun vakmanschap en geeft ondernemers de ruimte om te investeren, te vernieuwen en zelf keuzes te maken over hun bedrijfsvoering.

- **De boer aan het roer.** Gangbaar, biologisch of natuurinclusief: de provincie schrijft geen bedrijfsmodel voor. Regelingen zijn toegankelijk voor iedere ondernemer die aan de gestelde doelen voldoet. We sturen op resultaten en geven ondernemers de ruimte om de beste oplossing voor hun bedrijf te kiezen.
- **Behoud goede landbouwgrond en succesvolle teelten.** Goede landbouwgrond is van grote waarde voor onze voedselproductie en economie. Bij de verdeling van schaarse ruimte mag landbouwgrond geen sluitpost zijn. We gaan verzilting en verdroging tegen. Zonnepanelen horen in beginsel op daken, gevels en andere bestaande bebouwde ruimte. Voor nieuwe grootschalige zonneparken op goede landbouwgrond zien we geen ruimte.
- **Verdienen uit de markt.** Ondernemerschap en een gezond verdienmodel staan voorop. Voor maatschappelijke diensten kan een passende vergoeding worden gegeven. Agrotoerisme, streekproducten, boerderijwinkels en andere nevenactiviteiten krijgen de ruimte als de ondernemer daarvoor kiest.
- **Innovatie, kennis en experimenten.** Precisielandbouw, robotisering, nieuwe teelten, innovatieve stalsystemen en andere technieken kunnen de productie versterken en emissies verminderen. We brengen ondernemers, onderwijs, kennisinstellingen, waterschappen en gemeenten samen. Daarbij zorgen we ervoor dat vergunningverlening experimenten niet onnodig blokkeert.
- **Mestvergisting en groen gas.** We geven ruimte aan mestvergisting en andere technieken om mest en agrarische reststromen te verwaarden. Zo ontstaan aanvullende verdienmodellen voor boeren en versterken we tegelijkertijd onze energievoorziening.
- **Bescherm hoogwaardige teelten.** We stimuleren precisietechnieken en doelsturing om de milieubelasting van gewasbescherming verder te verminderen. Daarbij stapelen we geen extra provinciale verboden bovenop landelijke en Europese regels.
- **Landbouw en natuurbeheer.** De agrarische sector speelt een belangrijke rol bij het onderhoud van ons landschap en onze natuurgebieden. De VVD wil deze rol versterken door agrariërs eerlijk te vergoeden voor hun inspanningen op het gebied van natuur- en landschapsbeheer.

- **De provincie neemt regie in de stikstofaanpak.** We sturen op de daadwerkelijke staat van de natuur. Daarbij gebruiken we bestaande metingen naast de berekeningen die juridisch nodig zijn voor vergunningen. We zetten in op innovatie en aantoonbare emissiereductie. Vrijwilligheid, gebiedskennis en samenwerking met de sector blijven het uitgangspunt.
- **PAS-melders en interimmers verdienen perspectief.** Ondernemers die te goeder trouw hebben gehandeld op basis van het toenmalige overheidsbeleid, mogen niet eindeloos in onzekerheid blijven. De provincie zet zich maximaal in voor juridisch houdbare oplossingen.
- **Geen nieuwe provinciale natuurkoppen.** We zetten ons in voor goed beheer van bestaande natuur en verzetten ons tegen verdere uitbreiding van Natura 2000-gebieden. De provincie voegt zonder aantoonbare noodzaak geen extra regels toe bovenop landelijke en Europese natuurdoelen.
- **Praktisch faunabeheer.** Jacht, populatiebeheer en schadebestrijding zijn volwaardige instrumenten. Ondervinden agrariërs ondanks redelijke maatregelen toch schade, dan moet die snel en ruimhartig en zonder onnodige procedures worden afgehandeld.
- **Een duidelijke rood-voor-roodregeling.** Wie oude of overtollige agrarische bebouwing sloopt, moet de ruimte krijgen om één of meer bouwkavels terug te bouwen. De provincie stelt vooraf objectieve en meetbare criteria vast. Zo weten gemeenten en initiatiefnemers waar zij aan toe zijn en stranden goede plannen niet op wisselende interpretaties van ruimtelijke kwaliteit.
- **Ruimte voor de Groninger visserij.** Vissers moeten de ruimte krijgen om te ondernemen en te vernieuwen. Hun kennis en ervaring benutten we bij het beheer van de Waddenzee en de ontwikkeling van Lauwersoog.

Veilig en verbonden

Veilig wonen, goede verbindingen en betrouwbare energie.

Veiligheid

Een veilige en weerbare provincie

Veiligheid is een kerntaak van de overheid. Iedereen in Groningen moet veilig kunnen wonen, werken en leven. We pakken criminaliteit aan en bereiden ons goed voor op noodsituaties en dreigingen van buitenaf. De provincie richt zich op de taken waar zij zelf invloed op heeft en werkt samen met gemeenten, politie en andere organisaties waar dat nodig is.

- **Ondermijning stevig aanpakken.** Criminelen mogen geen grip krijgen op onze samenleving en economie. De provincie, gemeenten, politie en andere partners delen informatie, brengen kwetsbare sectoren in beeld en pakken criminele netwerken samen aan.
- **Boeren en het buitengebied beschermen tegen criminaliteit.** Ook op het platteland moeten ondernemers veilig kunnen werken. We helpen hen signalen van criminaliteit te herkennen en stimuleren goede samenwerking tussen gemeenten, handhavers en andere organisaties die zorgen voor veiligheid.
- **Leegstand mag geen vrijplaats worden.** Leegstaande boerderijen en bedrijfspanden mogen niet worden gebruikt voor criminele activiteiten. Waar mogelijk geven we deze gebouwen een nieuwe, legale functie. Misbruik voor drugsproductie, opslag en andere criminaliteit pakken we stevig aan.
- **Een weerbare en integere provincie.** Criminelen mogen geen misbruik maken van provinciale subsidies, vergunningen, projecten of de aan- en verkoop van grond. Daarom gebruiken we waar nodig de Wet Bibob. Met deze wet kan de overheid onderzoeken of er een risico is dat criminelen profiteren van een vergunning of subsidie.
- **Hard optreden tegen drugsafval en milieucriminaliteit.** Illegale lozingen, het dumpen van drugsafval en andere ernstige milieudelicten pakken we stevig aan. De omgevingsdiensten moeten voldoende mensen en middelen hebben om vergunningen te beoordelen, controles uit te voeren en regels te handhaven. Bij ernstige overtredingen horen passende straffen.
- **Overlast rond Ter Apel aanpakken.** Mensen die vluchten voor oorlog en geweld moeten in Nederland veilig kunnen worden opgevangen. Tegelijkertijd willen we de overlast rond Ter Apel stevig aanpakken, met name de overlast door mensen zonder verblijfsrecht. De VVD dringt bij het Rijk aan op maatregelen om deze overlast te verminderen. Ook blijven we pleiten voor nieuwe aanmeldcentra buiten Groningen, zodat de druk op Ter Apel en de omgeving afneemt.
- **Iedereen moet veilig zichzelf kunnen zijn.** In Groningen moet iedereen veilig kunnen leven, ongeacht afkomst, geloof of wie iemand is. Antisemitisme, racisme, discriminatie en geweld tegen mensen vanwege wie zij zijn, accepteren we niet.
- **Samenwerken tegen geweld tegen vrouwen.** Huiselijk geweld en geweld tegen vrouwen moeten zo vroeg mogelijk worden herkend en aangepakt. De provincie ondersteunt, binnen haar eigen taken, de samenwerking tussen gemeenten, de veiligheidsregio en hulporganisaties. Daarbij zetten we in op het voorkomen en vroeg herkennen van geweld.

- **Voorbereid op crises en dreigingen.** Groningen moet voorbereid zijn op noodsituaties, zoals langdurige uitval van stroom, drinkwater of communicatie. Samen met andere organisaties oefenen we hoe we hiermee omgaan en beschermen we belangrijke voorzieningen. Ook houden we rekening met dreigingen waarbij bijvoorbeeld digitale aanvallen en andere vormen van verstoring worden gecombineerd.
- **Ruimte voor Defensie.** Een sterke krijgsmacht is belangrijk voor onze nationale veiligheid. Groningen werkt daarom constructief mee aan het Nationaal Programma Ruimte voor Defensie. Daarbij zorgen we voor duidelijke procedures en houden we rekening met de omgeving. We investeren in goede infrastructuur, zodat zwaar militair verkeer niet door dorpskernen hoeft te rijden.
- **Defensie biedt economische kansen.** Investeringen in Defensie kunnen ook kansen bieden voor Groningse bedrijven en het onderwijs. We stimuleren samenwerking op het gebied van techniek, ICT, infrastructuur en veiligheid. Zo kunnen ook Groningse ondernemers profiteren van deze ontwikkelingen.

Bereikbaarheid

Vrij, snel en veilig onderweg

Goede bereikbaarheid geeft mensen vrijheid. Het zorgt ervoor dat inwoners naar hun werk, school, familie en voorzieningen kunnen reizen. Ook voor bedrijven is een goede bereikbaarheid belangrijk. De VVD vindt dat mensen zelf moeten kunnen kiezen hoe zij reizen. Met de auto, trein, bus, fiets, over het water of door de lucht. Zeker buiten de stad is de auto voor veel inwoners onmisbaar.

Er is al veel onderzocht. Voor de VVD ligt de nadruk de komende jaren op het uitvoeren van plannen. We moeten onze wegen, bruggen en spoorlijnen onderhouden, verbeteren en waar nodig nieuwe verbindingen aanleggen.

- **Van plannen naar uitvoering.** Nieuwe onderzoeken mogen geen vervanging zijn voor besluiten. We zorgen op tijd voor voldoende ruimte en geld om plannen uit te voeren. Ook de groeiende behoefte aan goede infrastructuur voor Defensie maakt snelle uitvoering noodzakelijk en biedt kansen voor onderhoud en vernieuwing. Wegen en andere verbindingen moeten geschikt zijn voor militair vervoer, zonder dat dit ten koste gaat van de veiligheid en leefbaarheid in onze dorpen.
- **Onderhoud blijft een kerntaak.** Wegen, bruggen en sluizen moeten goed worden onderhouden. We pakken achterstallig onderhoud aan en zorgen dat inwoners en bedrijven op tijd weten wanneer werkzaamheden plaatsvinden.
- **Doorpakken met de N33.** De N33 tussen Zuidbroek en de Eemshaven moet worden verdubbeld. Daarbij hoort ook een oplossing voor de kruising met het Eemskanaal die klaar is voor de toekomst. Dit is belangrijk voor de verkeersveiligheid en de bereikbaarheid van onze havens.
- **De N46 veiliger en beter maken.** De Eemshavenweg moet veiliger worden en geschikt zijn voor de groei van de Eemshaven en de Oostpolder. De VVD wil de weg in ieder geval verdubbelen tot Middelstum. Waar de verkeersveiligheid en de groei daarom vragen, willen we ook verder richting de Eemshaven de capaciteit vergroten.
- **Ring West en N355 aanpakken.** We zetten in op de uitvoering van zowel fase 1 als fase 2 van de plannen voor de N355. Ook willen we een veilige Ring West die klaar is voor de toekomst. De bereikbaarheid van Zuidhorn en het Westerkwartier moet meegroeien met de woningbouw en economische ontwikkeling.
- **Een betere noord-zuidverbinding in het Westerkwartier.** We blijven inzetten op een betere verbinding tussen Zuidhorn, Leek en de A7. Zo worden dorpen en bedrijven beter bereikbaar en neemt de druk op bestaande wegen af.
- **De N361 en het Noordwest-Hogeland beter bereikbaar maken.** Door de groei van Winsum en het belang van Lauwersoog is een goede verbinding met Groningen nodig. Daarom zetten we in op verbetering van de N361.
- **Onderdendam beter ontsluiten.** De huidige verkeerssituatie vraagt om een blijvende oplossing. De provincie werkt samen met de gemeente en de regio aan een betere oost-westverbinding en een veilige ontsluiting van Onderdendam.

- **Autorijden betaalbaar houden.** De auto is voor veel Groningers onmisbaar. Daarom bevriezen we de provinciale opcenten, de extra belasting die de provincie via de motorrijtuigenbelasting ontvangt. We verlagen deze belasting als de provinciale financiën dat toelaten of als de totale belastinginkomsten stijgen doordat er meer zware elektrische auto's komen.
- **De Nedersaksenlijn heeft prioriteit.** De lopende verkenning binnen het Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport (MIRT) moet leiden tot een voorkeursbeslissing. Daarna moet de spoorlijn worden aangelegd. We houden het Rijk aan de gemaakte afspraken en willen nieuwe vertraging voorkomen.
- **Ook de Lelylijn blijft nodig.** Een snelle spoorverbinding met Noord-Nederland biedt kansen voor wonen, werken en de economie. We blijven ons inzetten voor een haalbare route en goed gekozen stationslocaties.
- **Betere verbindingen met Duitsland.** Met de Wunderline en betere bus- en treinverbindingen over de grens verbeteren we de bereikbaarheid van Bremen, Hamburg en andere delen van Noordwest-Duitsland.
- **Openbaar vervoer dat past bij Groningen.** Op drukke routes zorgen we voor goede bus- en treinverbindingen. In gebieden met minder inwoners geven we ruimte aan flexibel vervoer dat aansluit op de vraag van reizigers. Ook zorgen we voor goede overstappunten waar verschillende vormen van vervoer samenkomen.
- **Veilig fietsen.** We investeren in snelle en veilige fietsroutes, veilige schoolroutes en goede verlichting. Ook zorgen we voor goed onderhoud van provinciale fietspaden.
- **Bereikbaar over het water.** We onderhouden onze vaarwegen, bruggen en sluizen. Daarnaast zetten we ons in voor een zeesluis bij Delfzijl die klaar is voor de toekomst.
- **Groningen Airport Eelde is een strategische luchthaven.** De luchthaven is belangrijk voor de bereikbaarheid, economie en vernieuwing in Noord-Nederland. We geven ruimte aan de ontwikkeling van nieuwe vliegbestemmingen en technieken, zoals elektrisch vliegen en drones.
- **Innovatie, slimme mobiliteit en verkeersveiligheid.** We geven ruimte aan nieuwe en slimme vormen van vervoer. We ondersteunen het European Hyperloop Center in Veendam en maken het mogelijk om te testen met zelfrijdende voertuigen. Ook stimuleren we de aanleg van laad- en tankvoorzieningen voor elektrisch vervoer en vervoer op waterstof, waaronder vrachtwagens en ander goederenvervoer. Bij deze ontwikkelingen blijft verkeersveiligheid belangrijk.

Energie

Haalbaar, betaalbaar en betrouwbaar

Groningen is van oudsher een energieprovincie. Na het gasverleden bouwen we aan een nieuwe energievoorziening die betrouwbaar en betaalbaar is en kansen biedt voor onze economie. Alleen elektriciteit is niet genoeg. Ook groen gas, warmte, energieopslag, waterstof, wind op zee en nieuwe technieken kunnen een rol spelen.

Groningen heeft veel mogelijkheden, maar hoeft niet vanzelfsprekend alle lasten van de landelijke energievoorziening te dragen. Als Groningen een belangrijke bijdrage levert aan de energievoorziening van Nederland, moeten daar ook investeringen in onze provincie tegenover staan.

- **Het gasdossier vraagt om zekerheid voor Groningers.** We blijven het Rijk aanspreken op snel en menselijk schadeherstel en een goede voortgang van de versterking van gebouwen. Bij opdrachten van de provincie krijgen regionale ondernemers een eerlijke kans.
- **Het stroomnet krijgt prioriteit.** We zorgen dat er in provinciale plannen op tijd ruimte is voor elektriciteitsstations, kabels, leidingen en energieopslag. Daarbij werken we samen met gemeenten en netbeheerders. Bij belangrijke projecten helpen we om problemen tussen gemeenten, netbeheerders en andere betrokken partijen snel op te lossen.
- **Bedrijven moeten kunnen blijven groeien.** Samen met ondernemers, gemeenten en netbeheerders zoeken we naar manieren om het bestaande stroomnet slimmer te gebruiken. Bijvoorbeeld door bedrijven energie te laten delen, energie op te slaan of stroom rechtstreeks aan elkaar te leveren. Zo kunnen bedrijven blijven ondernemen en groeien.
- **Netbewust bouwen en ontwikkelen.** Bij plannen voor nieuwe woningen en bedrijventerreinen houden we vanaf het begin rekening met de beschikbare ruimte op het stroomnet. De provincie maakt hierover afspraken met gemeenten en neemt dit mee in haar plannen voor de inrichting van Groningen. Zo gebruiken nieuwe woonwijken en bedrijventerreinen het stroomnet zo efficiënt mogelijk.
- **Energie vanaf het begin onderdeel van bouwen en ondernemen.** We betrekken netbeheerders vroeg bij plannen voor nieuwe woonwijken en bedrijventerreinen. Zo wordt op tijd duidelijk welke kabels, stations en andere voorzieningen nodig zijn. Daarmee voorkomen we dat woningen en bedrijven pas laat kunnen worden aangesloten.
- **Een brede en betrouwbare energiemix.** We kijken bij verschillende energiebronnen naar veiligheid, betaalbaarheid, betrouwbaarheid en de ruimte die ze nodig hebben. Nieuwe technieken sluiten we niet op voorhand uit.
- **Veiligheid voorop bij gaswinning.** We hebben voorlopig nog aardgas nodig. Door de internationale ontwikkelingen kunnen we niet van de ene op de andere dag zonder gas. Toch staat de veiligheid van Groningers altijd voorop. Het Groningenveld moet daarom gesloten blijven. Ook de gaswinning uit andere velden in Groningen willen we op termijn stoppen, zodra dat mogelijk is. Als de veiligheid van inwoners in gevaar komt, moet de winning eerder stoppen.

- **Actieve regie bij kernenergie.** Een goede mix van energiebronnen is belangrijk voor een betrouwbare energievoorziening. We volgen de landelijke plannen voor kernenergie en kleine modulaire kernreactoren (SMR's) met een kritische en praktische blik. Als Groningen in beeld komt voor kernenergie, wachten we niet af. De provincie neemt vanaf het begin een actieve rol bij keuzes over locaties, veiligheid, infrastructuur en de voorwaarden voor de plannen. Daarbij willen we dat Groningen zelf profiteert van nieuwe banen, investeringen en economische kansen.
- **Waterstof waar het meerwaarde heeft.** Waterstof kan een oplossing zijn waar het gebruik van elektriciteit lastig is. Bijvoorbeeld in delen van de industrie, de chemische sector en het zware vervoer. We benutten daarbij de sterke positie van de Eemshaven en Delfzijl.
- **Ruimte voor groen gas en warmte.** We geven ruimte aan groen gas uit mest en andere duurzame reststromen. Ook benutten we kansen voor lokale warmte. Dit moet betaalbaar zijn en passen binnen de provinciale regels. Zo ontstaan ook nieuwe economische kansen voor de landbouw en industrie.
- **Zon eerst op dak en erf.** Zonnepanelen horen in de eerste plaats op daken, gevels en terreinen die al bebouwd zijn. Bij monumenten of gebouwen waar zonnepanelen op het dak niet mogelijk zijn, moet kleinschalige opwek op het erf of in de tuin kunnen, als dit goed in de omgeving past. Voor nieuwe grootschalige zonneparken op landbouwgrond zien we geen ruimte.
- **Wind op zee en een goede aansluiting op land.** Energie van windparken op zee moet aan land kunnen komen. Bij PAWOZ en andere kabel- en leidingprojecten maken we een afweging tussen het belang van een betrouwbare energievoorziening en de belangen van landbouw, natuur en omwonenden. Geen van deze belangen is bij voorbaat ondergeschikt. We zoeken haalbare oplossingen en willen onnodige vertraging voorkomen. Groningen moet ook economisch profiteren van de energie-infrastructuur die hier wordt aangelegd.
- **Geen nieuwe windparken op land buiten aangewezen gebieden.** Nieuwe grote windparken op land zijn voor de VVD alleen mogelijk op plekken die de provincie daarvoor al heeft aangewezen, zoals het Eemshavengebied. Inwoners en ondernemers moeten kunnen meeprofiteren van nieuwe projecten.
- **Snellere en duidelijke vergunningen.** We voorkomen dat plannen onnodig meerdere keren worden beoordeeld. Waar mogelijk werken overheden tegelijk aan de benodigde vergunningen. Zo zorgen we voor snellere procedures die ook juridisch houdbaar zijn.
- **Groningen blijft energieprovincie.** We zetten ons in Den Haag en Brussel in voor investeringen in het stroomnet, leidingen, energieopslag en andere nieuwe energievoorzieningen. Deze investeringen moeten niet alleen bijdragen aan de landelijke energievoorziening, maar ook banen en economische kansen opleveren voor Groningen.

Ruimte om te wonen en leven

Meer woningen, ruimte voor ontwikkeling en zorgvuldig omgaan met onze leefomgeving.

Wonen

Van plannen naar bouwen

Groningen heeft meer woningen nodig. Daarom wil de VVD dat de komende jaren niet het maken van plannen, maar het bouwen van woningen centraal staat. De provincie moet regels eenvoudiger maken, onnodige belemmeringen wegnemen en gemeenten de ruimte geven om zelf keuzes te maken.

Regels die niet nodig zijn, schaffen we zoveel mogelijk af. Waar regels wel nodig zijn, moeten ze duidelijk en begrijpelijk zijn. Zo kunnen gemeenten en bouwers sneller aan de slag.

We willen dat in de hele provincie gebouwd kan worden: in de stad, grotere dorpen, kleine kernen en waar dat past ook in het buitengebied.

- **Van plannen naar woningen.** Het gaat niet om hoeveel woningen op papier staan, maar om hoeveel woningen daadwerkelijk worden gebouwd. We spreken gemeenten en het Rijk aan op haalbare planningen. De provincie richt zich op haar eigen taken: duidelijke regels voor de inrichting van de ruimte, goede infrastructuur en het wegnemen van provinciale belemmeringen.
- **Bouwen in de hele provincie.** Ook in kleine dorpen moeten nieuwe woningen kunnen komen. Zo kunnen jongeren in hun dorp blijven wonen, krijgen ouderen de kans om te verhuizen naar een passende woning en blijven voorzieningen behouden. Wat lokaal nodig is, staat voorop.
- **Gemeenten krijgen meer ruimte om te bouwen.** Gemeenten weten vaak zelf het beste waar woningen nodig zijn. Daarom verminderen we onnodige provinciale regels die bepalen waar en hoe gebouwd mag worden. De provincie bemoeit zich alleen met lokale plannen als er duidelijke belangen spelen die verder gaan dan één gemeente. Lokale besluiten hoeven niet telkens opnieuw door de provincie te worden beoordeeld.
- **Minder regels die woningbouw tegenhouden.** We schrappen of vereenvoudigen regels die woningbouw onnodig vertragen. Denk aan onnodig strenge voorwaarden voor uitbreiding van dorpen, het bouwen op voormalige boerenerven of het toevoegen van woningen bij bestaande bebouwing. Waar regels nodig blijven, zorgen we vooraf voor duidelijke en meetbare voorwaarden. Zo weten inwoners, gemeenten en bouwers waar ze aan toe zijn.
- **Bouwen binnen dorpen waar het kan, uitbreiden waar het nodig is.** We benutten beschikbare plekken binnen dorpen en steden, maar houden daar niet koste wat kost aan vast. Kleine dorpen moeten ook aan de rand kunnen uitbreiden als daar behoefte aan is en de wegen en voorzieningen dat toelaten.
- **Meer woningen in het buitengebied.** We geven meer mogelijkheden om woningen te bouwen op bestaande erven, bij voormalige boerderijen, langs bestaande lintbebouwing en bij kleine groepen gebouwen. Provinciale regels mogen goede plannen niet onnodig tegenhouden.

- **Meer ruimte voor starters en senioren.** We stimuleren de bouw van woningen voor starters en ouderen. Zo krijgen jongeren meer kansen op een eigen woning en kunnen ouderen verhuizen naar een huis dat beter bij hen past. Daardoor komen ook andere woningen vrij.
- **Ruimte voor nieuwe woonvormen.** We geven ruimte aan hofjes, woningen waarin mensen langer zelfstandig kunnen wonen, mantelzorgwoningen en kangoeroewoningen. Ook bij kleine dorpen en in het buitengebied moeten deze woonvormen mogelijk zijn, als ze goed aansluiten op bestaande bebouwing.
- **Wonen en werken horen bij elkaar.** Waar veel nieuwe banen ontstaan, moeten ook op tijd voldoende woningen en voorzieningen komen. Dat geldt bijvoorbeeld voor de ontwikkelingen rond de Eemshaven en de Oostpolder. Zo zorgen we dat economische groei en woningbouw op elkaar aansluiten.
- **Tijdelijke huisvesting voor arbeidsmigranten.** Grote economische projecten kunnen tijdelijk veel extra werknemers aantrekken. Waar dat passend en wenselijk is, geven we gemeenten ruimte om goede tijdelijke huisvesting mogelijk te maken. Zo voorkomen we extra druk op de gewone woningmarkt en slechte woonomstandigheden.
- **Nieuwe woonwijken moeten bereikbaar zijn.** Bij grote woningbouwplannen kijken we vanaf het begin naar de bereikbaarheid met de auto, fiets en het openbaar vervoer. Gemeenten en provincie bepalen samen welke aanpassingen nodig zijn en wie daarvoor verantwoordelijk is.
- **Water en bodem wegen mee, maar zetten Groningen niet op slot.** We houden bij woningbouw rekening met water, bodem en het veranderende klimaat. Als er risico's zijn, zoeken we eerst naar oplossingen om veilig te kunnen bouwen. Water en bodem zijn belangrijk bij de afweging, maar mogen niet automatisch betekenen dat ergens niet gebouwd kan worden.
- **Bouwen met oog voor het landschap.** Nieuwe woningen moeten goed passen bij hun omgeving. Tegelijk moeten regels over de kwaliteit van het landschap duidelijk zijn. Onduidelijke eisen mogen niet worden gebruikt om goede woningbouwplannen tegen te houden.

Ruimte

Groei waar het kan

Groningen heeft veel ruimte, maar we kunnen die niet overal tegelijk voor gebruiken. We hebben ruimte nodig voor woningen, bedrijven, landbouw, wegen, energie, Defensie, water, natuur en recreatie. Daarom moet de provincie duidelijke keuzes maken.

Voor de VVD zijn woningbouw, een sterke economie en goede bereikbaarheid belangrijk. Ook landelijke plannen moeten een plek krijgen, met behoud van de mogelijkheden voor Groningen om te groeien.

- **Wonen, economie en bereikbaarheid krijgen prioriteit.** Als niet alles op dezelfde plek kan, maken we duidelijke keuzes. We geven veel gewicht aan nieuwe woningen, bedrijven en goede verbindingen. Daarbij houden we rekening met veiligheid, bescherming tegen water en wettelijke regels voor natuur.
- **Groningen beslist mee over de eigen ruimte.** Rijk en regio werken samen aan plannen voor energie, defensie, natuur en water die landelijke én provinciale belangen versterken, met oog voor elkaars behoeften en kansen. Als Groningen ruimte beschikbaar stelt voor landelijke plannen, moet Groningen daar zelf aantoonbaar van profiteren.
- **Ruimte voor ondernemers.** Bedrijven moeten kunnen groeien. We gebruiken bestaande bedrijventerreinen zo goed mogelijk en knappen verouderde terreinen op. Als er meer ruimte nodig is, maken we uitbreiding of nieuwe bedrijventerreinen mogelijk.
- **Bedrijven moeten kunnen blijven ondernemen.** We voorkomen dat nieuwe woningen zo dicht bij bestaande bedrijven en industrie komen dat deze bedrijven later niet meer kunnen groeien of hun werk niet goed kunnen uitvoeren.
- **Ruimte voor economische ontwikkeling in heel Groningen.** Belangrijke economische gebieden, zoals de Eemshaven, Delfzijl, de Oostpolder en de Economische Groeizone A7 bij Leek, moeten zich verder kunnen ontwikkelen. Ook andere plekken in Groningen moeten kansen krijgen om te groeien. Daarvoor zorgen we voor voldoende ruimte en goede infrastructuur.
- **Het juiste bedrijf op de juiste plek.** Grote bedrijven die veel ruimte nodig hebben, moeten passen bij hun omgeving. We kijken onder meer naar de beschikbare stroom, wegen, water, banen en wat een bedrijf toevoegt aan de Groningse economie. Ook kijken we of andere bedrijven in de regio ervan kunnen profiteren.
- **Slim omgaan met de ruimte die we hebben.** We gebruiken bestaande plekken zo goed mogelijk. Denk aan zonnepanelen op daken en gevels, parkeerplaatsen die voor meerdere doelen worden gebruikt en leegstaande bedrijfsgebouwen die een nieuwe functie krijgen. Zo benutten we de beschikbare ruimte beter.
- **Ja, mits in plaats van nee, tenzij.** Bij plannen van inwoners, gemeenten en ondernemers kijken we eerst hoe iets wél mogelijk kan worden gemaakt. De provincie geeft snel en duidelijk aan wat daarvoor nodig is. We denken mee in oplossingen in plaats van alleen te wijzen op regels.

- **Gemeenten beslissen waar het kan.** Gemeenten moeten zoveel mogelijk zelf kunnen bepalen wat er lokaal gebeurt. De provincie houdt zich vooral bezig met zaken die meerdere gemeenten raken, zoals grote wegen, belangrijke economische ontwikkelingen en andere plannen die voor heel Groningen van belang zijn.
- **Ruimte voor de volgende generatie.** De keuzes die we nu maken, bepalen hoe Groningen er later uitziet. Daarom zorgen we dat ook jonge Groningers hier kunnen wonen, werken en een eigen bedrijf kunnen beginnen.

Natuur

Beschermen, beheren en beleven

Groningen heeft een mooi en afwisselend landschap. De VVD kiest voor natuurbeleid dat werkt. We beschermen kwetsbare natuur, zorgen voor goed onderhoud en houden natuur toegankelijk voor inwoners en bezoekers. Niet het aantal hectares natuur, maar de kwaliteit staat voorop.

Goed natuurbeleid maken we samen met mensen die het gebied kennen. Denk aan boeren, natuurbeheerders, jagers, vrijwilligers en inwoners. We kijken naar feiten, ervaringen uit de praktijk en wat maatregelen werkelijk opleveren.

- **Kwaliteit boven meer hectares.** We geven voorrang aan het verbeteren en goed beheren van bestaande natuur. Uitbreiding is geen doel op zichzelf. We zetten ons in tegen uitbreiding van Natura 2000-gebieden en stellen als provincie geen aanvullende eisen boven op de landelijke en Europese natuurregels.
- **Natuur moet toegankelijk blijven.** Wandelaars, fietsers en andere bezoekers moeten van onze natuur kunnen genieten. Bij natuurgebieden die met provinciaal geld worden beheerd, maken we afspraken over toegankelijkheid. We sluiten gebieden alleen af als dat aantoonbaar nodig is om kwetsbare natuur of de veiligheid te beschermen.
- **Publiek geld moet zichtbaar resultaat opleveren.** Natuurbeheerders die geld van de provincie ontvangen, maken duidelijke afspraken over het beheer. Zij laten ook zien wat hun werk oplevert voor de natuur.
- **Terughoudend met nieuwe natuurgebieden.** We richten ons vooral op het verbeteren van bestaande natuur. Als er toch nieuwe natuur komt, kiezen we waar mogelijk voor gebieden die goed op elkaar aansluiten. We kijken vooraf naar de gevolgen voor omwonenden, boeren en ondernemers. De provincie voegt zonder aantoonbare noodzaak geen extra regels toe bovenop de landelijke en Europese natuurdoelen. Daarnaast kijken we de bestaande natuurdoelen in de uitvoering van het beheer met elkaar verenigbaar zijn en elkaar niet in de weg staan.
- **Natuurbeleid op basis van feiten en praktijkkennis.** We baseren besluiten over natuur en dieren op betrouwbare tellingen, onderzoek en kennis uit het gebied. Ook de ervaringen van boeren, wildbeheereenheden, jagers, grondeigenaren en vrijwilligers nemen we serieus.
- **Probleemplanten en invasieve soorten aanpakken.** We bestrijden soorten die zich sterk verspreiden en schade veroorzaken aan natuur, landbouw, wegen of veiligheid. Dat geldt voor invasieve soorten van buiten Nederland, maar waar nodig ook voor inheemse planten, zoals Jacobskruiskruid. We kijken per soort welke aanpak nodig en toegestaan is. Beheerders moeten binnen de wet kunnen ingrijpen.
- **Verantwoord beheer van wilde dieren.** Jacht, het beheren van aantallen dieren en het voorkomen van schade horen bij goed natuurbeheer. Als maatregelen nodig zijn, moeten jagers en beheerders kunnen handelen zonder onnodige regels en vertraging.

- **Schade door wilde dieren liever voorkomen dan vergoeden.** We zetten in op maatregelen die schade aan gewassen, vee en eigendommen voorkomen. Waar nodig grijpen we op tijd in. We willen voorkomen dat de kosten van steeds grotere schade automatisch terechtkomen bij boeren, grondeigenaren of belastingbetalers.
- **Duidelijkheid over de wolf.** De veiligheid van mensen en de bescherming van vee staan voorop. Bij gevaarlijk gedrag, wolven die hun natuurlijke angst voor mensen verliezen of herhaalde ernstige schade moet snel kunnen worden ingegrepen. Als dat nodig is, moet ook het verminderen van het aantal wolven mogelijk zijn. De provincie zet zich bij het Rijk en Europa in voor duidelijke en uitvoerbare regels.
- **Ruimte voor natuur én mensen.** Natuur moet samengaan met wonen, landbouw, ondernemen en recreatie. Nieuwe natuurplannen mogen niet automatisch leiden tot steeds meer beperkingen. We brengen de gevolgen voor inwoners en ondernemers vooraf duidelijk in beeld.

Water

Veilig bij hoog water, voorbereid op droogte

Water is onmisbaar voor onze woningen, bedrijven, landbouw en natuur. Soms hebben we te veel water, soms juist te weinig. De VVD wil dat Groningen op beide situaties goed is voorbereid. Waterveiligheid staat daarbij voorop. Tegelijk moeten landbouw, woningbouw en bedrijven zich kunnen blijven ontwikkelen.

- **Waterveiligheid staat voorop.** Samen met de waterschappen zorgen we voor sterke dijken, voldoende ruimte om water op te vangen en een watersysteem dat tegen een stootje kan. Waar mogelijk combineren we dit met kansen voor recreatie en economie.
- **Voorbereid op natte én droge tijden.** We zorgen dat Groningen water kan opvangen bij hevige regen en voldoende water beschikbaar heeft bij droogte. Ook kijken we hoe geschikte natuurgebieden kunnen helpen bij het opslaan van water. Waar dat verantwoord kan, richten we gebieden zo in dat ze tijdelijk extra water kunnen opvangen. Bij langdurige droogte kan dit water weer worden gebruikt. Zo heeft natuur ook een praktische functie voor het waterbeheer, naast de natuurwaarde van het gebied.
- **Duidelijkheid bij watertekort.** Als er te weinig water is, moet vooraf duidelijk zijn hoe keuzes worden gemaakt. Inwoners, boeren en bedrijven moeten weten waar ze aan toe zijn. Daarom willen we heldere en eerlijke regels voor de verdeling van beschikbaar water.
- **Maatwerk per gebied.** Niet overal in Groningen zijn dezelfde maatregelen nodig. We kijken per gebied wat werkt en houden rekening met landbouw, natuur, bodem en de manier waarop water stroomt en wordt opgeslagen.
- **Water en bodem wegen mee, maar zetten Groningen niet op slot.** Bij nieuwe woningen, wegen en bedrijventerreinen houden we vanaf het begin rekening met water en bodem. Als er problemen zijn, zoeken we eerst naar praktische oplossingen. Algemene verboden mogen goede plannen niet onnodig tegenhouden.
- **Schoon water begint bij de bron.** Groningers mogen niet opdraaien voor vervuiling van buiten de provincie. We spreken het Rijk en Europese partners aan op het voorkomen van vervuiling en het handhaven van regels.
- **Iedere overheid neemt haar verantwoordelijkheid.** Als bedrijven aantoonbaar schadelijk zijn voor de waterkwaliteit, moet de overheid die daarvoor verantwoordelijk is optreden. Dat kan met vergunningen, controles en handhaving. Waar de provincie zelf bevoegd is, neemt zij die verantwoordelijkheid.
- **Zuinig omgaan met drinkwater.** Goed drinkwater is kostbaar. We stimuleren landbouw en industrie om waar mogelijk ander geschikt water te gebruiken, zoals oppervlaktewater of hergebruikt water. Zo blijft er meer drinkwater beschikbaar voor huishoudens.
- **Een veilige en toekomstbestendige Groningse kust.** We blijven werken aan een sterke kust die Groningen beschermt tegen hoog water. Waar mogelijk combineren we maatregelen met kansen voor natuur, recreatie, toerisme en economische ontwikkeling.
- **Kansen voor buitendijkse gebieden.** Door buiten de dijken op natuurlijke wijze grond te laten ophopen, kan het land hoger worden en de kust beter beschermen tegen de stijgende zeespiegel. Dit biedt ook kansen voor landbouw, natuur en toerisme. De VVD wil samen met de waterschappen onderzoeken waar dit mogelijk en verantwoord is.

Ruimte voor vernieuwing

Nieuwe technologie biedt kansen voor ondernemers en inwoners.

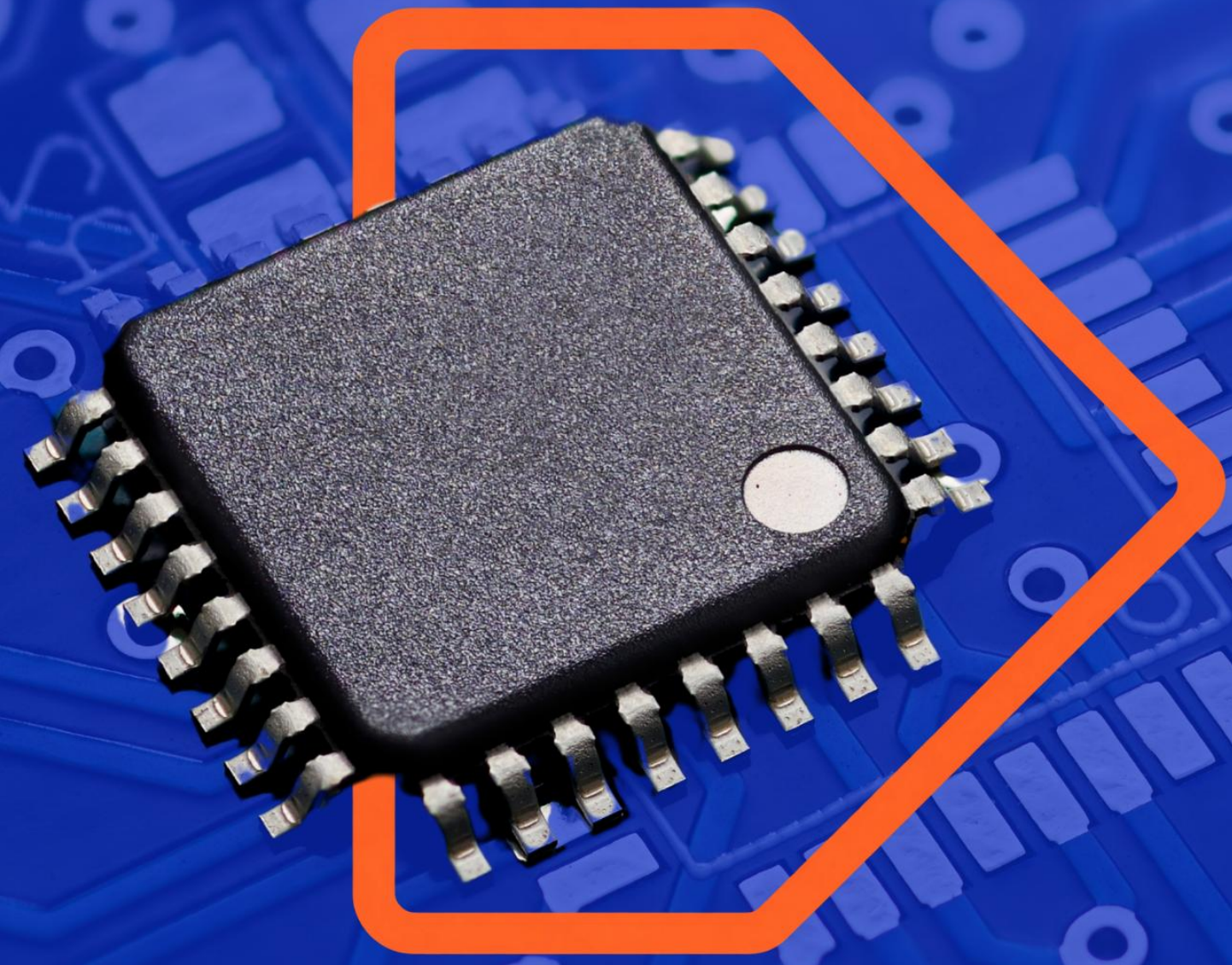

Digitalisering

Kansen voor ondernemers en inwoners

Groningen heeft een sterke ICT-sector, goede kennisinstellingen en digitale verbindingen. Daarmee heeft onze provincie veel mogelijkheden om voorop te lopen in de digitale economie. De VVD ziet digitalisering als een kans om onze economie te versterken, nieuwe banen te creëren en de dienstverlening aan inwoners en ondernemers te verbeteren.

- **Digitale economie als groeimotor.** We geven vernieuwende bedrijven en startende ondernemers de ruimte om te groeien. Zo blijft Groningen aantrekkelijk voor investeringen, talent en nieuwe digitale ontwikkelingen.
- **Benut de kansen van de AI-fabriek.** De AI-fabriek in Groningen biedt nieuwe kansen voor bedrijven en onderzoekers. We verbinden de supercomputer en het expertisecentrum aan onderwijs, kennisinstellingen en bedrijven. Zo kunnen nieuwe bedrijven en banen voor goed opgeleide mensen ontstaan.
- **AI biedt kansen voor de zorg.** Met het UMCG, de Rijksuniversiteit Groningen en Lifelines heeft Groningen veel kennis in huis. Kunstmatige intelligentie (AI) kan helpen om ziekten eerder te herkennen, zorg te verbeteren en medewerkers te ondersteunen. We stimuleren samenwerking om deze technieken veilig en praktisch te kunnen gebruiken.
- **Investeer in digitaal talent.** Samen met het onderwijs en het bedrijfsleven zorgen we dat Groningers nieuwe digitale vaardigheden kunnen leren. Zo bereiden we mensen voor op de banen van morgen en vergroten we de kans dat afgestudeerden in Groningen blijven werken.
- **Digitalisering versterkt onze landbouw.** Nieuwe technieken, zoals precisielandbouw, robots en AI, kunnen boeren helpen om slimmer en efficiënter te werken. We stimuleren het delen van kennis en geven boeren de ruimte om deze technieken in de praktijk te testen.
- **Snel internet in heel Groningen.** Iedereen moet kunnen beschikken over een snelle en betrouwbare internetverbinding. Dat is belangrijk om thuis te wonen, te werken en een bedrijf te runnen. Waar glasvezel niet mogelijk is, geven we ruimte aan andere geschikte oplossingen.
- **Groningen als digitale toegangspoort.** Met de Eemshaven, de AI-fabriek, onze kennisinstellingen en digitale verbindingen kan Groningen een belangrijke rol spelen in de digitale economie van Nederland. We bouwen deze positie verder uit.
- **Ruimte voor datacenters als ze Groningen versterken.** Nieuwe datacenters moeten duidelijk iets toevoegen aan de Groningse economie. Ook moet er voldoende ruimte zijn op het stroomnet en moeten ze passen bij de beschikbare watervoorziening. Als ruimte of energie schaars is, wegen we hun waarde af tegen de behoeften van woningen, bestaande bedrijven en andere ontwikkelingen.
- **Hergebruik waar dat kan.** Bestaande industriegebouwen kunnen soms een nieuwe functie krijgen voor digitale voorzieningen. Als gebouwen daarvoor geschikt zijn, geven we hergebruik de voorkeur boven nieuwbouw die extra ruimte vraagt. Daarbij houden we rekening met het landschap en de waarde van bijzondere of historische gebouwen.

- **Digitale veiligheid en zelfstandigheid.** Bij de keuze voor software, opslag en digitale diensten letten we op veiligheid en betrouwbaarheid. Ook willen we voorkomen dat we te afhankelijk worden van één aanbieder of buitenlandse partijen. Noord-Nederland moet sterker worden in zijn eigen digitale voorzieningen.
- **De provincie geeft zelf het goede voorbeeld.** Door haar digitale informatie op orde te hebben en te investeren in de bescherming van provinciale overheidssystemen en cruciale (water)infrastructuur tegen hacks, bijvoorbeeld op de bediening van bruggen en sluizen. Inwoners en ondernemers moeten eenvoudig en veilig gebruik kunnen maken van digitale diensten van de provincie.
- **Slimmer werken met gegevens.** We gebruiken beschikbare gegevens om betere besluiten te nemen, resultaten te meten en inwoners en ondernemers sneller en beter te helpen.
- **Gegevens delen waar het kan, beschermen waar het moet.** Door openbare gegevens beschikbaar te maken, kunnen bedrijven en onderzoekers nieuwe toepassingen ontwikkelen. Persoonlijke en gevoelige gegevens beschermen we goed. Ook moeten AI en automatische beslissingen duidelijk, veilig en controleerbaar zijn.
- **Iedereen moet digitaal mee kunnen doen.** We stimuleren digitale vaardigheden en bijscholing. Zo krijgen inwoners en ondernemers de kans om nieuwe technieken te begrijpen en te gebruiken.

Ruimte om te genieten

Ontdek wat Groningen bijzonder maakt,
voor inwoners en bezoekers.

Vrijetijdseconomie

Meer bezoekers, meer kansen voor ondernemers

Groningen heeft veel te bieden. Van de bruisende stad tot de rust en ruimte van het Ommeland. Van de Waddenzee en onze historische dorpen tot mooie fiets- en vaarroutes. Toch benutten we de kansen van toerisme en recreatie nog niet genoeg.

De VVD wil dat meer bezoekers Groningen ontdekken, langer blijven en meer besteden bij onze ondernemers. Dat zorgt voor banen en een sterke lokale economie. Ondernemers krijgen de ruimte om nieuwe plannen te maken en te investeren. Zo profiteren Stad én Ommeland van een groeiende vrijetijdseconomie.

- **Ondernemers krijgen de ruimte.** Ondernemers weten zelf het beste waar kansen liggen voor toerisme en recreatie. De provincie geeft ruimte om te investeren, te vernieuwen en uit te breiden. Regels moeten duidelijk zijn en goede plannen niet onnodig tegenhouden.
- **Meer bezoekers die langer blijven.** We willen niet alleen meer bezoekers naar Groningen trekken, maar hen ook verleiden langer te blijven en vaker te overnachten. Zo profiteren hotels, campings, restaurants, winkels en andere ondernemers van extra bestedingen.
- **Meer ruimte voor overnachten en recreëren.** Campings, hotels, camperplaatsen, vakantieparken en nieuwe vormen van verblijf moeten zich kunnen ontwikkelen op plekken waar dat goed past. Vergunningen en procedures moeten duidelijk zijn, zodat ondernemers weten waar ze aan toe zijn.
- **Recreatie het hele jaar door.** Ondernemers moeten hun seizoen kunnen verlengen. Provinciale regels mogen kamperen en andere vormen van verblijfsrecreatie buiten het hoogseizoen niet onnodig tegenhouden, als dit goed past bij de omgeving.
- **Zet Groningen sterker op de kaart.** We laten zien wat onze hele provincie te bieden heeft: Stad, Ommeland, Waddenzee, landschap, water, erfgoed, cultuur en evenementen. Met goede promotie en duidelijke online informatie helpen we bezoekers om meer van Groningen te ontdekken.
- **Laat heel Groningen profiteren.** Wie naar Groningen komt voor de stad, een evenement of een museum, willen we ook het Ommeland laten ontdekken. Zo profiteren ondernemers in de hele provincie van toerisme en recreatie.
- **Evenementen zorgen voor extra bezoekers en bestedingen.** Grote evenementen kunnen steun van de provincie krijgen als ze bezoekers trekken, zorgen voor overnachtingen en extra omzet opleveren voor lokale ondernemers. Samenwerking met ondernemers is daarbij belangrijk.
- **Recreatieve luchtvaart in Groningen.** Kleine vliegvelden, zoals Oostwold Airport, zijn een waardevolle aanvulling op het aanbod voor toeristen en bezoekers in Groningen. Ze trekken bezoekers, bieden kansen voor lokale ondernemers en dragen bij aan de economie in de regio. De VVD ziet het belang van deze vliegvelden voor de vrijetijdseconomie en de kansen die zij bieden voor de regio.

- **Benut de kansen van sportevenementen.** Grote sportevenementen en paardensportevenementen kunnen bezoekers en bedrijvigheid aantrekken. De provincie kan deze evenementen ondersteunen als ze belangrijk zijn voor een groter gebied en duidelijk bijdragen aan de regionale economie.
- **Sterke fiets-, wandel- en vaarroutes.** Goede routes maken Groningen aantrekkelijk voor bezoekers en inwoners. We zorgen dat routes over gemeente- en provinciegrenzen goed op elkaar aansluiten en dat de belangrijkste voorzieningen worden onderhouden.
- **Geef waterrecreatie de ruimte.** Vaarwegen moeten goed bereikbaar en bruikbaar blijven. Onderhoud aan bruggen en sluizen plannen we zoveel mogelijk buiten het vaarseizoen. Ook verbeteren we de vaarverbindingen met Friesland, Drenthe en Duitsland.
- **Goede bereikbaarheid voor bezoekers.** Bij nieuwe toeristische plannen kijken we vanaf het begin naar bereikbaarheid met de auto, fiets en het openbaar vervoer. Ook houden we rekening met parkeren en, waar nodig, vervoer over water.
- **Publiek geld moet meer investeringen opleveren.** De provincie zet geld gericht in voor toerisme en recreatie als daarmee ook ondernemers, gemeenten en andere partners investeren. Zo zorgen we dat publieke middelen zoveel mogelijk extra economische kansen opleveren.

Cultuur en erfgoed

Ons Groningse verhaal levend houden

Groningen heeft een rijke geschiedenis en een eigen karakter. Onze borgen, kerken, molens, historische boerderijen, musea en de Groninger taal maken onze provincie bijzonder. Kunst en cultuur brengen mensen samen en maken Groningen aantrekkelijk om te wonen, werken en bezoeken.

De VVD wil ons erfgoed behouden en tegelijk ruimte geven aan nieuwe ideeën. Cultuur heeft waarde voor onze samenleving, maar biedt ook kansen voor ondernemers. Daarom stimuleren we samenwerking, ondernemerschap en verstandig gebruik van publiek geld.

- **Cultuur maakt Groningen aantrekkelijk.** Een goed aanbod van kunst en cultuur maakt onze provincie een fijne plek om te wonen en werken. Het trekt ook bezoekers die geld besteden bij restaurants, winkels, hotels en andere ondernemers. Zo draagt cultuur bij aan de samenleving én aan onze economie.
- **Bouw voort op succesvolle evenementen.** Evenementen zoals Eurosonic Noorderslag (ESNS) laten zien hoe cultuur en ondernemerschap elkaar kunnen versterken. We benutten zulke evenementen om Groningen ook buiten onze provincie en over de grens op de kaart te zetten. Daarbij willen we dat zowel Stad als Ommeland profiteert.
- **Bescherm ons erfgoed en geef het een toekomst.** Borgen, kerken, molens, historische boerderijen, landschappen, archieven en de Groninger taal horen bij onze identiteit. We zetten in op goed onderhoud en geven historische gebouwen waar mogelijk een nieuwe, passende functie. Zo blijft ons erfgoed behouden én in gebruik.
- **Kansen voor Groningen als Culturele Hoofdstad van Europa in 2033.** De VVD ziet een mogelijke kandidatuur als kans om onze cultuur, ondernemers en talenten onder de aandacht te brengen. Stad en Ommeland moeten hierin samen optrekken. Investeringen moeten ook na 2033 waarde blijven hebben voor Groningen.
- **Eerlijk betalen en ondernemerschap stimuleren.** Mensen die professioneel werken in de culturele sector, moeten daarvoor normaal worden betaald. Tegelijk verwachten we van culturele instellingen dat zij ondernemend zijn, samenwerken en waar mogelijk ook zelf inkomsten verdienen of steun zoeken bij bedrijven en andere private partijen.
- **Samenwerken levert meer op.** De provincie brengt gemeenten, musea, erfgoedorganisaties, culturele instellingen en ondernemers bij elkaar. Door samen te werken kunnen zij kennis en voorzieningen delen, kosten besparen en voorkomen dat hetzelfde werk dubbel wordt gedaan.
- **Cultuur en erfgoed in de Sociale Agenda van Nij Begun.** We willen de Sociale Agenda van Nij Begun benutten om kunst, cultuur en erfgoed te versterken. Projecten moeten duidelijk bijdragen aan de leefbaarheid in dorpen en wijken, de betrokkenheid van inwoners en de kansen om mee te doen. Zo zorgen we voor resultaten waar Groningers ook op lange termijn iets aan hebben.

Een provincie die werkt

Gezonde financiën, minder regels en een overheid die doet wat zij belooft.

Financiën en bestuur

Zuinig met belastinggeld, duidelijk in bestuur

Een sterke provincie begint met gezonde financiën. Iedere euro die de provincie uitgeeft, is geld van inwoners en ondernemers. Daarom moeten we zorgvuldig kiezen waar we geld aan besteden. We geven niet meer uit dan verantwoord is en laten duidelijk zien wat we met belastinggeld bereiken.

De VVD wil een provincie die doet wat nodig is en zich niet overal mee bemoeit. Een provincie die duidelijke besluiten neemt, snel werkt en afspraken nakomt. Met minder onnodige regels en een organisatie die haar belangrijkste taken goed uitvoert.

- **Gezonde financiën, ook voor de toekomst.** Uitgaven die ieder jaar terugkomen, betalen we met inkomsten die ieder jaar binnenkomen. Extra geld dat we eenmalig ontvangen, gebruiken we niet om nieuwe vaste uitgaven te betalen.
- **Autorijden betaalbaar houden.** We bevriezen de provinciale opcenten, het extra provinciale deel van de motorrijtuigenbelasting. We verlagen deze belasting als de provinciale financiën dat toelaten of als de totale opbrengsten stijgen doordat er meer zware elektrische auto's komen.
- **Nieuwe taken van het Rijk komen met geld.** Als het Rijk de provincie nieuwe taken geeft, moet daar voldoende geld tegenover staan. We willen voorkomen dat Groningers moeten betalen voor taken waarvoor het Rijk verantwoordelijk is.
- **De provincie doet minder, maar haar belangrijkste taken beter.** We kijken kritisch naar wat de provincie doet. Taken die gemeenten, het Rijk, ondernemers of maatschappelijke organisaties zelf kunnen uitvoeren, laten we aan hen over. Nieuwe taken pakken we alleen op als duidelijk is waarom de provincie daarvoor nodig is.
- **Geen onnodige extra ondersteuning voor gemeenten.** Gemeenten moeten vooral ruimte krijgen om hun eigen werk te doen. De provincie zet niet automatisch extra medewerkers of projectteams in voor lokale taken. We werken samen als een onderwerp meerdere gemeenten raakt of belangrijk is voor de hele provincie.
- **Minder regels, meer ruimte.** We stellen geen extra provinciale eisen boven op landelijke of Europese regels, tenzij dat echt nodig is. Nieuwe regels moeten duidelijk, uitvoerbaar en niet onnodig ingewikkeld zijn. We voorkomen extra papierwerk voor inwoners en ondernemers.
- **Ja, mits in plaats van nee, tenzij.** Als inwoners, gemeenten of ondernemers met een plan komen, kijken we eerst hoe het mogelijk kan worden gemaakt. De provincie denkt mee, geeft duidelijk advies en laat zien welke stappen nodig zijn.
- **Een overheid die op tijd beslist.** Inwoners en ondernemers moeten niet onnodig lang wachten op een vergunning of ander besluit. We houden ons aan wettelijke termijnen, maken procedures eenvoudiger en zorgen dat duidelijk is wie waarvoor verantwoordelijk is.

- **Eerlijke en duidelijke kosten voor vergunningen.** De provincie laat zien welke kosten zij maakt voor vergunningen en andere diensten. We voorkomen dat inwoners en ondernemers onnodig veel moeten betalen.
- **Een kleinere en deskundige organisatie.** De provincie moet de kennis in huis hebben die nodig is voor haar belangrijkste taken. Daarom bouwen we eigen kennis op en beperken we het inhuren van externe adviseurs. Als taken verdwijnen, moet de organisatie ook kleiner worden. Zo houden we een provincie die goed is in wat zij moet doen.
- **Kijken naar resultaten, niet alleen naar uitgaven.** Grote projecten en investeringen krijgen duidelijke doelen en een haalbare planning. We meten wat er wordt bereikt. Niet hoeveel geld we uitgeven, maar wat inwoners en ondernemers ervoor terugkrijgen, staat centraal.
- **Digitale veiligheid serieus nemen.** We beschermen de computersystemen en belangrijke gegevens van de provincie. We oefenen wat we moeten doen bij een cyberaanval en werken samen met veiligheidsorganisaties en het MKB om digitale risico's te verkleinen.

Groningen moet een provincie blijven waar mensen vooruit kunnen. Waar ruimte is om te wonen, werken, ondernemen en zelf plannen te maken. Dat vraagt om duidelijke keuzes, minder onnodige regels en een provincie die doet wat zij belooft.